

Handläggare	Godkänd av	
Anders Forsell	eRO-UU Per Hulling	
Ersätter 1.0	Kurskod LK3 VH B/RCH	Gäller från och med 2022-01-07

Ledningskurs: Vaktstående befäl/Vaktstående räddningschef, 5 studieveckor

Bakgrund

Att leda räddningsinsatser i ett alltmer komplext samhälle ställer höga krav på räddningstjänstpersonalen och kommunens ledningssystem. Personalen behöver ha förmåga att leda både enskilda räddningsinsatser och bedriva övergripande ledning av räddningstjänstverksamheten, inklusive att tillsammans med andra aktörer åstadkomma gemensam inriktning och samordning. Lagkrav, arbetsmiljö, riskbedömning, taktik, metoder, teknik och ledarskap är några av de områden som påverkar ledning av kommunal räddningstjänst, oavsett om ledning bedrivs skadeområdesnära eller övergripande. Ledningsprocessen är central, liksom de rättsliga krav som ställs på arbetet och ledningssystemet. Även förhållningssätt, principer, systemsyn, beslutsdomäner, roller, taktik och makt och normer är aspekter som behöver förstås och hanteras. Denna kurs riktar sig till två ledningsfunktioner som främst kan knytas till övergripande ledning, dvs. ledningsfunktionerna Vaktstående befäl samt Vaktstående räddningschef.

Ledningsfunktionen vaktstående befäl beskrivs inom ELS¹ som en ledningsfunktion som förväntas i huvudsak agera aktivt i rollen som driftchef i det löpande arbetet samt ha rollen ISK. Det vaktstående befälet förväntas också kunna agera i rollerna insatsuppföljning och beredskapshandling, samt kunna gå in i rollerna som räddningsledare och stabschef. I ett räddningsledningssystem bör det bara finnas ett vaktstående befäl i tjänst.

Ledningsfunktionen vaktstående räddningschef förväntas i huvudsak kunna agera i rollen räddningsledningschef. Vaktstående räddningschef förväntas också bland annat kunna agera i rollen som samverkansperson gentemot andra aktörers beslutsfattare samt i rollen som räddningsledare. De som bemannar denna ledningsfunktion är individer som räddningscheferna har gett delegation till. Det kan vara de räddningschefer som ingår i räddningsledningssystemet eller andra. I ett räddningsledningssystem kan det bara finnas en vaktstående räddningschef. Den vaktstående räddningschefen behöver ha förmågan att själv initiera rollaktivitet, i rollen räddningsledningschef, när så krävs.

¹ ELS – Enhetligt ledningssystem för kommunal räddningstjänst

Behörighet

För att antas till kursen ställs vissa krav på den sökandes behörighet. Den sökande ska ha:

1. anställning i organisationen för räddningstjänst i en kommun eller ett kommunalförbund,
2. a. genomfört kursen Räddningsledning B med godkänt resultat eller,
b. genomgått påbyggnadsutbildning för brandingenjörer (RUB) med godkänt resultat eller,
c. genomfört Ledningskurs: Insatsledare med godkänt resultat eller,
d. annan, äldre utbildning motsvarande ovan.

Utöver formella behörighetskrav kopplat till tidigare behörighetsgivande utbildning som beskrivs ovan, så rekommenderas det att deltagare utöver detta har god erfarenhet av ledningsfunktionen insatsledare, alternativ regional insatsledare eller motsvarande samt de roller som knyts till ledningsfunktionerna för att tillgodogöra sig innehållet i kursen.

Urval

Om antalet platser inom utbildningen är färre än antalet behöriga sökande, får MSB göra ett urval.

Syfte

Kursen syftar till att ge deltagarna förutsättningar att utveckla kunskap, färdighet och kompetens för att verka i ledningsfunktionerna vakthavande befäl samt vakthavande räddningschef.

Ett vidare syfte är också att uppmuntra och främja ett fortsatt lärande efter avslutad kurs.

Lärandemål

Efter genomförd kurs ska deltagaren kunna:

- tillämpa ledning utifrån beslutsdomänen systemledning och i roller knutna till ledningsfunktionerna
- genomföra anpassad samverkan med andra aktörer i samband med räddningsinsats/händelse

Innehåll

Under kursen behandlas en rad olika ämnesområden med kopplingar till övergripande ledning av kommunal räddningstjänst. Innehållet lyfter bl.a. aktuell lagstiftning samt andra samverkande aktörers lagstiftning, inte minst ur ett perspektiv kopplat till uppdragsparallellitet och hur olika lagstiftningar kan påverka övergripande ledning av kommunal räddningstjänst. Kursen innehåller också anpassad samhällskunskap och delar av gemensamma

grunder för samverkan och ledning samt aktörsanalyser. Vidare så lyfts mer fördjupad teoribildning kring bl.a. ledningsprocesser, principer för ledning samt beslutsdomäner kopplat till kommunal räddningstjänst. Detta innefattar både system- och perspektivförståelse.

Innehållet berör även skapande och hantering av så väl aktörsgemensam som aktörsspecifik lägesbild samt omvärldsbevakning och informationsflöden mellan de olika beslutsdomänerna. Metod och taktik vid omfattande hjälpbehov och komplexa skeenden behandlas utifrån ett tillämpligt perspektiv. Beredskapsplanering och hantering vid hög belastning på ledningssystemet samt förändrade riskbilder ingår som områden i kursen, samt uppföljning av tagna åtgärder vid räddningsinsats. Kursen behandlar även behov av, samt att kunna verka som ledningsstöd utifrån olika perspektiv och djup.

Vidare så lyfts även viss mediehantering och kriskommunikation, några olika typer av beslutsstöd och samt att säkerställa samband/kommunikation vid större/omfattande belastning upp i kursens innehåll. Slutligen behandlas mer omfattande samverkansbehov, fördjupad nationell och internationell samverkan, fördjupad aktörsanalys samt att ge och ta emot stöd i samband med räddningsinsats/händelse.

Pedagogik och metodik

Kursen utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I kursen tillvaratas fortlöpande resultat från forskning och utveckling, bl.a. utifrån de ämnesnätverk som drivs av MSB:s utbildningsorganisation samt inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet kopplat till ledningsutbildningarna. Kursens pedagogik bygger på att deltagaren är närvarande och aktiv under kursernas samtliga delar och utgörs av både teoretiska och praktiska moment under genomförandet.

Utbildningens pedagogik, metodik och undervisning syftar till att vara exemplifierande och förebildlig avseende människors olikheter, etnisk mångfald och jämställdhet mellan kvinnor och män.

Upplägg och omfattning

Kursen genomförs med fokus på aktivt lärande genom bl.a. föreläsningar, diskussioner, scenarioövningar/case, seminarier, simulering samt interaktivt via lärplattform

Kursen omfattar totalt 5 studieveckor. Kursen kan genomföras genom en blandning av distans- och platsförlagd undervisning. Under kursen genomförs närträffar varvat med föreläsningar och gruppredovisningar på distans. Examination kan ske på olika sätt, både skriftligt och under närträffar.

Läromedel

Kurs- och referenslitteratur redovisas i separat lista inför deltagande. Ytterligare kursmaterial som krävs för att genomföra kurs tillhandahålls genom MSB:s lärplattform.

Även förslag på litteratur/läromedel som ger ett fördjupat perspektiv på innehållet tillhandahålls.

Bedömning och betygssättning

Under kursens genomförande kommer deltagarnas kunskaper, färdigheter och kompetens mätas mot uppsatta lärandemål och de bedömningskriterier för lärandemålen som anges för respektive kurs. Detta kan ske på olika sätt och vid olika tidpunkter under kursen, exempelvis både via skriftliga och praktiska bedömningstillfällen. För studerande som inte blivit godkänd vid ordinarie bedömningstillfälle ska förnyad prövning anordnas i nära anslutning till ordinarie bedömningstillfälle.

Möjlighet till ett ytterligare bedömningstillfälle ges i första hand inom ramen för kursens genomförande, därefter vid det kurstillfälle som är överenskommet med deltagaren och dennes organisation.

På kursen ges betyget Godkänt eller Icke Godkänt.

MSB utfärdar ett utbildningsbevis till den studerande efter godkänd kurs.